

Anvisning för konstanskaffning till vårdmiljöer

ur fastighetens och konstverkets drift- och underhållsperspektiv

Skapad: 2021-04-13

Uppdaterad:

locum.

VÄRDEN FÖR VÄRDEN

VI ÄR EN DEL AV
REGION STOCKHOLM

Processägare Fastighetsdirektör	Processledare/Uppdateringsansvarig Förvaltningsstrateg	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2021-04-13	Senast ändrat	Godkänt Godkänt
------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	---------------	--------------------

Innehåll

Anvisning för konstanskaffning till vårdmiljöer ur fastighetens och konstverkets drift- och underhållsperspektiv	3
1 Inledning	3
2 Syfte och målgrupp	3
3 Upplägg och användning	3
4 Förvaltningsperspektiv	5
4.1 Hållbarhet	5
4.1.1 Miljö- och hälsoskadliga ämnen	5
4.2 Fysisk säkerhet och tillgänglighetsaspekter	5
4.3 Drift och underhåll	6
4.4 Anpassning till kontext och publik	6

Processägare Fastighetsdirektör	Processledare/Uppdateringsansvarig Förvaltningsstrateg	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2021-04-13	Senast ändrat	Godkänt Godkänt
------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	---------------	--------------------

Anvisning för konstanskaffning till vårdmiljöer ur fastighetens och konstverkets drift- och underhållsperspektiv

1 Inledning

I 5 Kap 2§ Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) anges:

”Där det bedrivs hälso- och sjukvårdsverksamhet ska det finnas den personal, de lokaler och den utrustning som behövs för att god vård ska kunna ges.”

Standardisering av lokaler, rumsfunktioner och tekniklösningar medför effektivare och säkrare vård, samt långsiktigt hållbara, robusta och ändamålsenliga vårdfastigheter.

Styrdokument fastigheter är styrmedel för att säkerställa lokaler för god vård – att lagkrav följs, att krav avseende patientsäkerhet uppfylls och att arbetsmiljön i lokalen är god – en gemensam standard som ska gälla för fastigheter förvaltade av Locum. Styrdokumentet kan även tillämpas för inhyrda lokaler.

2 Syfte och målgrupp

Syftet med denna anvisning är att säkerställa att konst som anskaffas till Region Stockholms vårdmiljöer är väl anpassad ur konstverkets och fastighetens drift och underhållsperspektiv.

Denna anvisning gäller för fast och lös konst.

Målgruppen är konstnärer, konstprojektledare och projektdeltagare, exempelvis deltagare från vårdens verksamhet och Locums byggprojektledare, specialister, förvaltare, driftcontrollers, teknikförvaltare.

3 Upplägg och användning

Anvisningen tar upp ett antal perspektiv som projektet måste ta hänsyn till när det anskaffar konst till Region Stockholms vårdmiljöer.

Anvisningen används av kulturförvaltningen när Locum beställer ett nytt konstprojekt, och används som stöd under konstprojektets gång av de som är inblandade i anskaffningsprocessen.

Vid beställning av konstprojekt ska Locums byggprojektledare, förvaltare och kulturförvaltningens konstprojektledare gå igenom projektets specifika förutsättningar och krav tillsammans enligt perspektiven under punkt 4 nedan.

Perspektiven beaktas vid konstprojektets milstolpar och dokumenteras i dokumenten enligt tabellen nedan:

Processägare Fastighetsdirektör	Processledare/Uppdateringsansvarig Förvaltningsstrateg	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2021-04-13	Senast ändrat	Godkänt Godkänt
------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	---------------	--------------------

Processteg	Dokumentnamn	Beskrivning
Formulering av konstnärligt gestaltningsuppdrag	Utlysning till konstnärligt gestaltningsuppdrag	Här ges riktlinjer för uppdraget och begränsningar fastställs (t.ex. livscykelaspekter, hållbarhetskrav, tillgänglighetskrav, säkerhet, hygienkrav, städbarhet, drift och underhåll osv), tidplan anges. Utlysning till konstnärligt gestaltningsuppdrag formuleras av konstprojektledaren och granskas av projektdeltagare från Locum.
Startmöte för skissuppdrag		Här träffar konstnären alla projektets parter som beskriver projektets förutsättningar och de perspektiv som konstprojektet måste ta hänsyn till.
Bedömning av skiss	Skissförslag Preliminär skötselansvisning och en miljöbilaga	Konstnären lämnar ett skissförslag som består av visuellt material och textbeskrivning. Konstverkets budget, material, teknik, mått och tänkt montering/installation beskrivs, tillsammans med en preliminär skötselansvisning och en miljöbilaga. Inlämnat material granskas av konstprojektledaren, konstrådgivaren och projektdeltagare från Locum utifrån kravställning i utlysningen av gestaltningsuppdrag. Återkoppling lämnas till konstnären inför beställningen och produktion av gestaltningen sker.
Inlämning av miljöbilaga och skötselansvisningar	Miljöbilaga och skötselansvisningar	Inför färdigställande och överlämnande av konstverket uppdaterar konstnären konstverkets miljöbilaga och skötselansvisningar med aktuella material i gestaltningen och lämnar dokumenten till konstprojektledaren och Locums deltagare för godkännande.
Överlämnande av konstnärligt gestaltningsuppdrag	Protokoll överlämnande av konstnärligt gestaltningsuppdrag	Vid överlämnande av konstnärligt gestaltningsuppdrag granskar konstprojektledaren och Locums deltagare gestaltningen utifrån aspekterna under punkt 4. Besiktningen dokumenteras i Protokoll överlämnande av konstnärligt gestaltningsuppdrag.

Medarbetare från Locum kan med fördel använda denna Anvisning som ett stöd i arbetet med att ge återkoppling när konsten diskuteras vid ovannämnda milstolpar inom projektet.

Processägare Fastighetsdirektör	Processledare/Uppdateringsansvarig Förvaltningsstrateg	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2021-04-13	Senast ändrat	Godkänt Godkänt
------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	---------------	--------------------

4 Förvaltningsperspektiv

4.1 Hållbarhet

Hållbarhetsaspekter behöver beaktas under konstverkets hela livscykel: Från planering och tidigt skede, genom produktionsprocessen till och med förvaltningskedet. Befintlig konst tillvaratas i projekten då det är möjligt.

Den konst som finns i de lokaler Locum förvaltar ska vara hållbar över tid. Materialet ska vara, tillverkat under ansvarsfulla förhållanden, inte innehålla miljö- eller hälsoskadliga kemikalier och inte vara alltför energikrävande och hänsyn ska även tas till barnkonventionen.

Projektet ska i tidigt skede se över vilka material och produkter som planerar att användas i konstverket. Beroende på om konstverket betraktas som lös inredning eller ska vara fast monterat i byggnaden kan ingående produkter behöva utredas i olika detaljeringsgrad. Ur energisynpunkt ska behovet av elanvändning begränsas då det finns högt uppsatta mål att minska energianvändningen i av Locum förvaltade fastigheter. Andra viktiga aspekter att beakta är under vilka förhållanden materialet har framställts och hur det kommer att tas omhand om/när konstverken flyttas eller makuleras.

Konstnär, konstprojektledare och underleverantörsled tydliggör hur de respekterar de grundläggande villkoren (mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljö, anti-korruption etc.) i Regions Stockholms uppförandekod för leverantörer¹.

4.1.1 Miljö- och hälsoskadliga ämnen

För att kontrollera att de material som används inte innehåller några miljö- och hälsoskadliga ämnen kan produkt databasen Byggvarubedömningen (BVB)² användas av medarbetare från Locum. Material och produkter som används i Locums byggprojekt dokumenteras i BVB. Material som ingår i lös konst behöver inte dokumenteras i BVB då detta faller under kategorin inredning, men hänsyn ska ändå tas till miljö- och hälsoskadliga ämnen vid anskaffning av lös konst. Se Locums styrdokument Riktlinje för produkt- och materialval³ för mer information. Kontakta Locums hållbarhetsenhet för rådgivning eller stöd vid registrering i BVB.

4.2 Fysisk säkerhet och tillgänglighetsaspekter

Fysisk tillgänglighet syftar på konstverkets utformning, materialval och placering. Detta gäller bland annat för att minimera risk för personskador, förhindra begränsad framkomlighet för interna patient- och godstransporter, öka kontrast och orienterbarhet, underlätta för kognitiv tillgänglighet och eliminera allergener. Fysisk säkerhet syftar på brand (material), stöld, robusthet (beröring, barn som klättrar etc.) och flöden (utrymning, person och godstrafik etc.).

Viktiga lagrum och riktlinjer att förhålla sig till: Locums riktlinjer för fysisk tillgänglighet⁴, Enkelt avhjälpna hinder, Myndigheten för delaktighets riktlinjer gällande utformning av den fysiska

1 Uppförandekod för leverantörer, sl.se, <https://www.sl.se/om-regionstockholm/upphandling/>

2 Byggvarubedömningen, byggvarubedomningen.se, <https://byggvarubedomningen.se/om-oss/prislista---kund/>

3 Riktlinje produkt och materialval, Locum.se, <https://www.locum.se/verktygen/styrdokument-fastigheter/overgripande-anvisningar/produktval---byggvarubedomningen/>

4 Övergripande anvisningar Fysisk tillgänglighet, Locum.se, <https://www.locum.se/verktygen/styrdokument-fastigheter/overgripande-anvisningar/fysisk-tillganglighet/>

Processägare Fastighetsdirektör	Processledare/Uppdateringsansvarig Förvaltningsstrateg	Kvalitetssamordnare Kvalitetschef	Skapat 2021-04-13	Senast ändrat	Godkänt Godkänt
------------------------------------	---	--------------------------------------	----------------------	---------------	--------------------

miljön, BBR, Bygg i Kapp och Astma och allergiförbundets policydokument. Generella regler kring säkerhet och utrymning ska också beaktas.

Konst i vårdmiljö ska utformas och placeras med hänsyn till verksamhetsområde, behov och flöde inom ytan. Installation av konstverket ska i största möjliga mån möjliggöra flytt av konstverket vid ändringar i verksamhet.

Kommunikativa insatser såsom skyltning, texter, publikationer och visningar planeras inom ramen för konstprojekt. Skyltar och information om konstverket ska ha god kontrast och läsbarhet för att alla ska kunna ta del av detta.

4.3 Drift och underhåll

Drift och underhåll syftar på möjligheten att underhålla konstverket och miljön/fastigheten runt konstverket samt kostnaden för detta. Hänsyn till placering är viktigt att ta när materialval görs då detta påverkar underhållskostnaden för detta. Därför ska hänsyn tas till villkoren för underhållsarbetet redan vid planeringen av konstverket, exempelvis vad gäller tillträdes- och transportvägar, tillräckligt utrymme för arbetet, fasta stegar och arbetsplattformar och dylikt.

Till varje fast konstverk ska levereras med en skötselanvisning för konstverkets material samt teknisk beskrivning, som lämnas över av projektet till förvaltningen hos Locum vid överlämning av byggprojektet.

4.4 Anpassning till kontext och publik

Kulturförvaltningen arbetar utifrån Regionfullmäktiges beslutade mål för kulturnämnden. Konstnärliga gestaltningar i vårdmiljöer är en del av mötet med vården och har därför särskilda krav⁵. Konsten ska vara specifik och anpassad till sitt sammanhang och dess publik, vilket kan variera beroende på projekt.

Mål och syfte med konstprojektet regleras i projektets konstprogram, som tas fram av konstprojektledaren och beslutas av kulturnämnden, alternativt konstavdelningens chef enligt delegation. Kvalitetssäkring sker inom konstprojektets olika faser och rutiner såsom vid anlåtande av konstrådgivare, referensgruppsmöten och möten med representanter från fastighetsförvaltningen m.m.

⁵ Regionen Stockholms budget 2020